
УДК 047.31+811.6

**ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
(Міжнародна наукова конференція
«Українська термінологія і сучасність»,
Київ, 23 – 25 квітня 2013 р.)**

23–25 квітня цього року в Інституті української мови НАН України у рамках проведення Фестивалю української науки відбулася Міжнародна наукова конференція «Українська термінологія і сучасність».

Конференцію організували: Інститут української мови НАН України, Комітет наукової термінології, відділ наукової термінології Інституту української мови НАН України.

У роботі конференції взяли участь понад 60 науковців та освітян з України (зокрема, міста Київ, Харків, Кременчук, Львів, Дніпропетровськ, Рівне, Севастополь, Кам'янець-Подільський, Біла Церква, Суми, Сімферополь, Слов'янськ, Луганськ, Черкаси, Донецьк), а також з Росії (Москва, Челябінськ, Кемерово), з Білорусі (Мінськ, Вітебськ), Польщі (Варшава) та Словенії (Любляна). Конференція об'єднала інтелектуальний потенціал дослідників у галузі термінології, які, спираючись на традиції та досвід попередників, прагнуть розширити горизонти сучасного термінознавства.

23 квітня директор Інституту української мови НАН України, д.ф.н., проф. **П.Ю. Гриценко** у вітальному слові щиро побажав учасникам конференції успіхів і зачитав письмові привітання від академіка, віце-президента НАНУ, д.фіз.-мат.н., проф., завідувача відділу фізичної електроніки Інституту фізики НАНУ, заслуженого діяча науки і техніки України **А.Г. Наумовця**; академіка НАМНУ,

© Н. О. ЯЦЕНКО, 2013

чл.-кор. НАНУ, д.мед.н., проф., завідувача кафедри нефрології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Шупика МОЗ України, президента Світової федерації українських лікарських товариств, почесного президента Всеукраїнського лікарського товариства, заслуженого діяча науки і техніки України **Л.А. Пирога**. З вітальними словами звернулися академік НАНУ, д.біол.н., проф., завідувач відділу біофізики і радіобіології Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАНУ, заслужений діяч науки і техніки України **Д.М. Гродзинський**; чл.-кор. НАНУ і НАНМУ, д.мед.н., проф., завідувач кафедри фармакології та клінічної фармакології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця **І. С. Чекман**; чл.-кор. РАН, д.ф.н., проф., завідувач сектору африканських мов Інституту мовознавства РАН **В.О. Виноградов**; к.ф.н., пр.н.с. Центру системного аналізу і стратегічних досліджень НАН Білорусі **В. К. Щербін**, к.ф.н., проф., пр.н.с. відділу наукової термінології Інституту української мови НАНУ **Л.О. Симоненко**.

Пленарне засідання доповіддю «**Історіографія термінознавства: метамова і структурні підрозділи**» розпочала д.ф.н., завідувач відділу наукової термінології Інституту української мови НАНУ **В.Л. Іващенко** (Київ). Вона узагальнила досвід українських і зарубіжних термінознавців у систематизації теоретичних праць, присвячених історіографічним аспектам термінознавчої думки й окремих термінологій. На особливостях функціонування наукових термінів, зокрема їхніх структурних типах і внутрішній формі, зосередив увагу **В.О. Виноградов** (Москва) у доповіді «**Метаморфози терміна в научному дискурсе: терминополе и терминосистема**». Предметом аналізу д.ф.н., проф. кафедри лінгвістики і міжкультурної комунікації Московського державного педагогічного університету **К.Я. Авербуха** стала загальнотеоретична проблематика російського функціонального термінознавства (доповідь «**Современное терминоведение: коммуникативный аспект**»). Про функції наукових цитат, засвідчених у спеціальних термінологічних словниках та концептуаріях, йшлося в повідомленні к.ф.н., пр.н.с. Центру системного аналізу і стратегічних досліджень НАН Білорусі **В.К. Щербіна** (Мінськ) «**Функции научных цитат в терминографии и специальной концептографии**». Докладний огляд деяких аспектів наукової діяльності видатного вченого А.Ю. Кримського у царині термінознавства здійснила к.ф.н., проф. **Л.О. Симоненко** в доповіді «**Українознавчі й термінознавчі студії академіка А.Ю. Кримського**».

У межах конференції відбулося вісім презентацій нових термінографічних, бібліографічних та монографічних видань, зокрема: **Л.О. Симоненко** «**Словник української біологічної термінології**» (відп. ред. Д.М. Гродзинський, Л.О. Симоненко. — К., 2012. — 744 с.); к.ф.н., доц. Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі **С.О. Радзієвська** «**Англо-український словник-довідник з нанонауки**» (автори: І.С. Чекман, С.О. Радзієвська. — К., 2013. — 250 с.); к.ф.н., доц. кафедри українознавства Кременчуцького національного

університету імені Михайла Остроградського **О.М. Тур** «Словник основних термінів землевпорядкування та кадастру» (укладачі: О.М. Тур, Л.В. Туровська. — Кременчук, 2012. — 140 с.); **О.В. Петренко**, к.мед.н., доц. кафедри офтальмології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця «Офтальмологія. Иллюстрированный словарь-справочник терминов офтальмопластической хирургии» (авторы: Г.Д. Жабоедов, О.В. Петренко / Под ред. Л.В. Туровской. — К.; Ирпень, 2012. — 168 с.); д.ф.н., проф. кафедри теорії та практики перекладу англійської мови Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна **А.П. Мартинюк** «Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики» (автор: А.П. Мартинюк. — Х., 2011. — 196 с.); к.ф.н., асистент кафедри історії та стилістики української мови Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка **Д.Ю. Сизонов** «Медична термінологія в українських ЗМІ: Словник» (автор: Д.Ю. Сизонов / За ред. Л.І. Шевченко. — К., 2012. — 329 с.); к.пед.н., доц. Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства **К.Т. Селіверстова** «Словник архівної термінології» (готується до друку); д.ф.н., проф., завідувач кафедри прикладного мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка **І.М. Кочан** «Українське термінознавство в іменах» (автор: І. Кочан — Львів, 2012. — 292 с.).

Робота конференції відбувалася в 7-ми секціях: «Теорія, історія та методологія термінознавства», «Термінологія лінгвістики та суміжних наук», «Термінологія медицини, хімії, біології», «Термінологія математики, фізики, техніки, наук про Землю та космос», «Термінологія суспільних наук», «Прикладне термінознавство, теорія термінографії і практика укладання галузевих словників», «Функціональне і когнітивне термінознавство».

Як засвідчили доповіді учасників наукового зібрання, у полі пильної уваги слов'янських мовознавців перебувають актуальні питання сучасного термінознавства, проблеми етимології та історії, варіювання й унормування термінів, окремі аспекти функціонування галузевих терміносистем, проблеми термінографії та функціонального і когнітивного термінознавств. Д.ф.н., завідувач відділу наукової термінології **В.Л. Іващенко**, к.ф.н., н.с. **Н.О. Яценко** (Інститут української мови НАНУ, Київ) у спільній доповіді «Галузеве слов'янське термінознавство: функціональна дослідницька парадигма» проаналізували основні аспектуальні, крос-аспектуальні, крос-дисциплінарні та крос-парадигмальні напрями функціональної дослідницької парадигми галузевого термінознавства кінця ХХ — початку ХХІ ст. **І.А. Казимирова** та **Л.В. Туровська**, к.ф.н., с.н.с цього ж відділу оприлюднили доповідь «Празька термінологічна школа: історія та сучасність», у якій розглянули основні напрями діяльності Празької термінологічної школи з початку її функціонування й дотепер. У доповіді «Нові тенденції розвитку термінознавства: здобутки міжнародної наукової групи Р. Таммерман» к.ф.н., доц., завідувачка

кафедри філології Дніпропетровського державного аграрного університету **Т.В. Стасюк** представила вагомі здобутки цієї міжнародної наукової групи. **Н.В. Васильєва**, д.ф.н., проф., пр.н.с. відділу теоретичного і прикладного мовознавства (Інституту мовознавства РАН, Москва) виголосила доповідь «**Экономические термины с мифологическим компонентом: способы анализа**», в якій запропонувала власний підхід до аналізу термінів, в основі яких лежить поняття міфологічного комплексу. **М.І. Філон**, к.ф.н., доц., завідувач кафедри української мови філологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна та **О.М. Кривець**, к.ф.н., доц. кафедри української, російської мов та прикладної лінгвістики Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» виголосили доповідь «**Наукова картина світу у філософському й лінгвістичному вимірах**», в якій проаналізували загальний стан дослідження феноменів картини світу, мовної та наукової картини світу у філософії та лінгвістиці. У доповіді **Н.В. Нікуліної**, к.ф.н., доц. кафедри українознавства Харківського національного автомобільно-дорожнього університету «**Номен як об'єкт східнослов'янських термінологічних студій**» основну увагу було зацентровано на номені як різновиді спеціальної лексичної одиниці термінологічної системи.

У роботі другої секції «*Термінологія лінгвістики та суміжних наук*» взяла активну участь аспірантка Інституту української мови НАНУ **Н.А. Ляшук**, виголосивши доповідь «**Метапростір системотворчого поняття «лінгвістика / мовознавство»**», у якій зроблено спробу упорядкувати сучасну українську лінгвістичну термінологію за системотворчим поняттям «лінгвістика / мовознавство». У доповіді **С.М. Дерби**, к.ф.н., викладача кафедри української та російської мов як іноземних Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка «**Системна організація української лінгвістичної термінології**» зацентровано увагу на актуальних проблемах сучасної української термінології, а саме джерелах формування термінів лінгвістики та принципах їхньої деривації. **Ю.П. Продан**, аспірантка Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у доповіді «**Поняття «термін-фразема» у лінгвістиці**» наголосила на проблемі визначення лексичних одиниць, які інтегрують ознаки терміна і фраземи. **О.Ю. Олійник**, аспірантка Інституту української мови НАНУ (Київ) у повідомленні «**Термінологія опису мовного ландшафту у вітчизняному та зарубіжному мовознавстві**» представила погляди мовознавців на термінологію мовного ландшафту, визначивши специфіку ключових термінів напряму в працях зарубіжних і вітчизняних дослідників. Докторантка Інституту української мови НАНУ, к.ф.н. **Л.В. Мовчун** доповідь «**Філологічна термінологія в поетичному тексті і проблема художньої дефініції (на прикладі термінопоняття «рима»)**» присвятила використанню філологічних термінів у поезії, зокрема розкрила проблему художньої дефініції на прикладі термінопоняття «рима». **М.В. Піменова**, чл.-кор. Сибірської академії наук вищої

школи, голова Кемеровського регіонального відділення Російської асоціації лінгвістів-когнітологів, д.ф.н., проф., завідувач кафедри загального мовознавства і слов'янських мов Кемеровського державного університету виголосила доповідь **«Терминология когнитивной лингвистики: концептуальная система и концептуальная картина мира»**, обравши за об'єкт дослідження концептуальну систему і концептуальну картину світу. **В.А. Маслова**, д.ф.н., проф. Вітебського державного університету та **Юанна Коженевська**, д.ф.н., проф. Вищої економічної школи у Варшаві у спільній доповіді **«Терминосистема современной лингвокультурологии»** проаналізували термінологію нової галузі лінгвістики — лінгвокультурології. Доповідь **Н.Г. Лозової**, аспірантки Інституту української мови НАНУ (Київ), **«Когнітема — когнітивний простір, «когнітосема — когнітивно-семасіологічний простір»: диференціація понять»** присвячена аналізу окремих понять теорії гносеології, зокрема когнітивної моделі, основних різновидів когнітивних структур, когнітивного простору, когнітеми. У доповіді **«Термін фрейм у лінгвістиці»** **О.О. Коляденко**, м.н.с. відділу наукової термінології Інституту української мови НАНУ (Київ), з'ясовано особливості функціонування терміна *фрейм* у лінгвістиці, зокрема окреслено основні підходи до його визначення. **Ю.А. Чернобров**, асистент кафедри філології і психології Білоцерківського аграрного університету в доповіді **«Синтаксичний термін як об'єкт дослідження в українському історичному термінознавстві»** зацентрувала увагу на наукових досягненнях мовознавців у дослідженні синтаксичної термінології в руслі історичного термінознавства. У доповіді **Л.С. Генералюк**, д.ф.н., с.н.с. відділу слов'янських літератур Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАНУ (Київ), **«Екфразис і проблема контамінації термінів»** йшлося про особливості використання терміна *екфразис* у літературознавстві в контексті вивчення художніх образів у літературі, реалізованих завдяки взаємодії візуально-пластичного та вербального кодів. Про особливості вторинної номінації в медичній термінології розповіла у своїй доповіді **«Вторинна номінація як спосіб творення термінів акушерства і гінекології»** к.ф.н., викладач Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського **Г.О. Морозова** (Сімферополь). Доповідь **Р.В. Міняйла**, к.ф.н., доц., завідувача кафедри української мови та літератури Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (Луганськ) **«Етимони багатозначних і омонімічних українських рибальських лексем»** присвячено дослідженню професійних термінів рибальського промислу. Аналіз закономірностей формування метафоричної номінації в українській бджільницькій термінології здійснила лаборант відділу наукової термінології Інституту української мови НАНУ (Київ) **І.В. Шматко** у повідомленні **«Семантична структура бджільницького терміна в аспекті метафоричної номінації»**.

Четверту секцію **«Терминологія математики, фізики, техніки, наук про Землю та космос»** розпочала своєю доповіддю **«Семантична навантага словотворчих елементів у науковій мові»** **О. Д. Кочерга**, к.фіз.-мат.н.,

с.н.с. Інституту теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАНУ (Київ), яка узагальнила дискусію з проблеми специфіки семантики словотворчих засобів у науковій мові, що триває на робочих семінарах термінологів (представників природничих, точних і гуманітарних наук) у Харкові. Словотвірні особливості гірничих термінів розглянула у повідомленні «**Деякі аспекти творення термінів гірничої справи (префіксальний та префіксально-суфіксальний способи)**» *О.В. Колган*, к.ф.н., доц. кафедри української мови та літератури Донбаського державного педагогічного університету (Слов'янськ). Історичний огляд термінології й номенклатури гірничої справи, зокрема шахтобудування, що активно розвивалися протягом 20 — 30-х рр. ХХ ст., подав *І.О. Сокол*, к.ф.н., старший викладач Київського славістичного університету у виступі «**Основні віхи української гірничої термінології**». Предметом дослідження *Л.А. Халіновської*, м.н.с. відділу наукової термінології Інституту української мови НАНУ (Київ), «**Вертоліт, гелікоптер чи гвинтокрил?**» стали зазначені терміни, які функціонують у сучасній авіаційній терміносистемі з частковою синонімією. *Л.Б. Гаращенко*, аспірантка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди у повідомленні «**Багатоконпонентні термінологічні одиниці загальнотехнічної терміносистеми**» наголосила на закономірностях формування багатоконпонентних термінів-словосполучень у загальнотехнічній галузі, визначивши при цьому найпоширеніші структурні моделі багатоконпонентних термінів. У доповіді викладача Національного університету «Львівська політехніка» *Л.В. Харчук* «**Тематична класифікація українських електроенергетичних термінів**» проаналізовано тематичні групи електроенергетичних термінів і тематичну класифікацію на поняттєвому рівні терміносистеми. У доповіді «**Вербалізація правових понять у термінах на позначення непідприємницьких товариств**» *Р.І. Монастирської*, к.ф.н., викладача кафедри українського мовознавства Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (Сімферополь), основну увагу звернуто на істотні ознаки відповідних правових понять, узагальнення семного складу термінологічних значень, які їх репрезентують. Здобувач Львівського національного університету імені Івана Франка *І.Ю. Василяк* у повідомленні «**Лексико-семантичні відношення в українській термінології кіномистецтва**» проаналізувала семантичну структуру термінів кіномистецтва та їхній взаємозв'язок із загальнонавчаною лексикою. Розмежуванню видів законодавчого та філологічного тлумачення на матеріалі термінопонять кримінального права була присвячена доповідь «**Законодавче та філологічне тлумачення термінопонять кримінального права**» *Л.М. Василькової*, м.н.с. відділу наукової термінології Інституту української мови НАНУ (Київ). *Є.В. Куріанов*, к.ф.н., викладач Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», виголосив доповідь «**Репрезентація полісемічних термінів енергетичного машинобудування в електронному словнику лінгвоенциклопедичного типу**», в якій порушив проблему впорядкування багатозначних

термінів у галузевому електронному словнику з енергетичного машинобудування. **М.Д. Гінзбург**, д.техн.н., проф. (Харків) у доповіді **«Українські дієслова і віддієслівні іменники в загальномовних і термінологічних словниках: проблема лексикографування»** узагальнив практику подавання в академічних словниках дієслів і віддієслівних іменників на відповідність нормам української мови. Аспірантка Львівського національного університету ім. Івана Франка **О.М. Андрусичин** виголосила доповідь **«Терміни грецького та латинського походження в українській астрономічній термінології першої половини ХХ століття»**, в якій обрала за об'єкт дослідження грецькі та латинські запозичення в астрономічній термінології першої третини ХХ ст., засвідчені у третій частині «Словника математичної термінології» Ф. Калиновича та Г. Холодного. **В.Г. Будикіна**, к.ф.н., доц., завідувач кафедри східних і романо-германських мов Челябінського державного університету у доповіді **«Образовательная терминология как объект лексикографического описания: на материале словарей по лингвострановедению США, Великобритании, Франции и Германии»** представила результати лексикографічного аналізу освітніх термінів і номенів, засвідчених в аналізованих словниках. **І.М. Кочан**, д.ф.н., проф., завідувач кафедри прикладного мовознавства Львівського національного університету імені Івана Франка, в доповіді **«Словотвірні норми і термінологія»** порушила проблеми термінологічної деривації, що інколи виходять за межі традиційної словотвірної норми під впливом зовнішньомовних і внутрішньомовних чинників. **Л.П. Кислюк**, к.ф.н., с.н.с. відділу структурно-математичної лінгвістики Інституту української мови НАНУ (Київ), презентувала доповідь **«Паралелізм лексичної та синтаксичної деривації в термінології»**, в якій докладно розглянула питання співіснування, конкурування та розмежування суфіксальних і композитних відіменникових прикметників-термінів. **З.Й. Куньч**, к.ф.н., доц. кафедри української мови Національного університету «Львівська політехніка», у доповіді **«Проблеми чужомовного впливу на українську науково-технічну термінологію»** зацентувала увагу на проблемах, що виникають у сучасній українській науково-технічній термінології через посилення чужомовних впливів. **Г.В. Чорновола**, к.ф.н., доц. кафедри методики навчання, стилістики і культури української мови Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького, у доповіді **«Формування мовно-термінологічної компетентності студентів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням»** представила види роботи з галузевою термінологією на заняттях з української мови за професійним спрямуванням для студентів нефілологічних напрямів. Особливе зацікавлення учасників конференції викликала доповідь **Є.А. Карпіловської «Термін у сучасній мовотворчості»**, д.ф.н., проф., завідувача відділу структурно-математичної лінгвістики Інституту української мови НАНУ (Київ), оскільки тема інновацій у сучасній загальній українськомовній практиці є дуже актуальна. **І.Р. Процик**, к.ф.н., доц. кафедри прикладного мовознавства Львівського національного

університету ім. Івана Франка, зробила повідомлення **«Термінна лексика в соціолекті українських футбольних фанатів»**, зацентрувавши увагу на вербальному самовираженні українських футбольних фанатів, а саме функціонуванні у цьому соціолекті наукових термінів. Доповідь **«Детермінологізація дієслів у сучасній українській мові»**, яка охопила широкий спектр типологічних досліджень, оголосила **Ю.В. Романюк**, к.ф.н., с.н.с. відділу структурно-математичної лінгвістики Інституту української мови НАНУ (Київ). Доповідь **В.І. Критської**, к.ф.н., с.н.с. цього ж відділу, **«Відтермінологічна неологізація (на прикладі термінів екологія, екологічний)»** стосувалася процесу відтермінологічної неологізації.

Слід зазначити, що великим досягненням цієї термінологічної конференції став своєрідний діалог поколінь, що відбувся завдяки активній участі в заході не лише молодих дослідників, але й досвідчених фахівців академічних та освітніх установ. Упродовж конференції її учасники мали можливість ближче познайомитися з науковими закладами, бібліотеками, старожитностями Києва, зокрема відвідати Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник, літературно-меморіальний музей М. Булгакова, побувати на Андріївському узвозі, а також переглянути виставу Київського академічного театру драми та комедії на лівому березі Дніпра. Фахове знайомство та цікаве спілкування учасники конференції продовжили під час урочистої вечері, організованої господарями — працівниками відділу наукової термінології Інституту української мови НАН України.

Підсумовуючи результати своєї роботи, конференція ухвалила:

1. Уважати Міжнародну наукову конференцію «Українська термінологія і сучасність» важливим продовженням термінознавчих традицій — регулярних наукових контактів дослідників різних наукових шкіл і різних поколінь України, Росії, Білорусі, Польщі, Словенії у галузі термінознавства.

2. Надалі проводити Конференції на базі Інституту української мови НАН України та вишів України один раз на два роки. Звернутися з пропозицією до кафедр української мови навчальних закладів України тісніше співпрацювати з метою різноаспектного дослідження галузевих термінологій, організації спеціалізованих круглих столів, шкіл-семинарів, майстер-класів із проблем унормування й упорядкування термінології конкретної галузі знання.

3. Матеріали, ухвалу, науково-практичні рекомендації щодо вживання окремих термінів та фотозвіт Конференції розмістити на сайтах Інституту української мови НАН України та відділу наукової термінології Інституту української мови НАН України. Інформацію про Конференцію оприлюднити на сторінках фахових періодичних видань і друкованих ЗМІ.

4. Відділу наукової термінології Інституту української мови НАН України налагодити зв'язки із зарубіжними учасниками Конференції, створити на його основі міжнародний координаційний центр з уніфі-

кації лінгвістичної термінології, укласти словник термінів цієї галузі знання.

5. Об'єднати зусилля термінологічного комітету Національної медичної академії наук України (керівник — акад. Л. А. Пиріг) та відділу наукової термінології Інституту української мови НАН України щодо створення великого загальнонаціонального енциклопедичного медичного словника.

6. Звернутися до Міністерства освіти і науки з пропозицією увести до програм вишів курс «Основи термінознавства», а також затвердити спеціальність «термінознавство».

7. Висловити подяку організаторам Конференції, особливо Комітету наукової термінології НАНУ, дирекції, співробітникам відділів наукової термінології, структурно-математичної лінгвістики, граматики, соціолінгвістики, стилістики та культури мови, історії мови Інституту української мови НАН України, всім, хто долучився до створення належних умов для її проведення. Окрему подяку висловити Національному педагогічному університету імені М.П. Драгоманова за допомогу в розселенні учасників Конференції.

Матеріали доповідей конференції вийшли окремими виданнями — «Термінологічний вісник» і «Українська термінологія і сучасність».

Ніна ЯЦЕНКО (Київ)

Стаття надійшла 23.05.2013.

Nina Jatsenko

Kyiv

A FESTIVAL OF THE UKRAINIAN TERMINOLOGY

(An international scientific conference «Ukrainian terminology and the present epoch», Kyiv, 23–25 April, 2013).

Мовна мозаїка

ВІДБУВАТИ, ВІЇЖДЖАТИ, ВІДХОДИТИ, ВИРУШАТИ, але не ВІДПРАВЛЯТИСЯ

У сучасному українському вжитку дієслова **відправлятися** / **відправитися** під впливом російських *отправляется* / *отправиться* стали єдиними виразниками різних значень руху, пор.: *Автобус відправляється з Києва о 8 годині*; *Поїзд відправляється з другої колії*; *Обережно! Поїзд відправляється*; *Ми відправляємося в дорогу*; *Вони відправляються в подорож автобусом*. Для кожного з названих уживань в українській мові є свої дієслівні відповідники, пор.: *Автобус відправляється з Києва о 8 годині* — *Автобус відбуває (виїжджає) з Києва о 8 годині*; *Поїзд відправляється з другої колії* — *Потяг відходить з другої колії*; *Обережно! Поїзд відправляється* — *Обережно! Потяг рушає*; *Ми відправляємося в дорогу* — *Ми вирушаємо в дорогу*; *Вони відправляються в подорож автобусом* — *Вони вирушають у подорож автобусом*.

Отже, замість **відправлятися** / **відправитися** використовуйте виразніші, точніші українські синонімічні дієслова **відбувати** / **відбути**, **від'їжджати** / **від'їхати**, **відходити** / **відійти**, **рушати** / **рушити**, **вирушати** / **вирушити** / та ін., зважаючи на властиві їм відтінки значення руху.

Катерина Горденська